

## ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1 an 5 fl., 1 an 10 fl.  
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1 an 7 fl.,  
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

## TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

## INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr  
a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplădi Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici la 5 cr. se vând la »Tipografia«, soc. pe a cîștin

## „Lekenyerézés“.

Ministrul Wlassics a depus în camera deputaților proiectul de lege despre salarisarea congruentă a preoților necatolici, de care s'a vorbit mult înainte. Astăzi cunoaștem deja acest proiect, și-l cunoaștem ca un nou atentat asupra preoției române. Un atentat însă, pe care guvernul nu-l va pute face fără de învoirea autorităților supreme ale bisericii și de aceea, sperăm, că nici nu-l va face.

Proiectul acesta de lege se îngrijește de salarisarea preoților aparținători la confesiunile necatolice, — protestanți, greco-orientali, Serbi și Români, — și cea a rabinilor ovi. Pe catolici, fie de ori-care rit, latin, grec ori armean, nu-i privește. Pe noi prin urmare ne interesează pentru preoțimea bisericii noastre gr-or.

Publicăm mai în jos întregă partea meritorică a proiectului de lege. Din el se vede scopul și tendința guvernului. Nu numai că preoțimea română nu va pute primi această proclătită salarisare, ci pare-că guvernul anume a compus legea așa, ca Românii se nu o poată primi, ca să poată apoi zice: am vrut să-i ajutăm și ei au respins ajutorul nostru.

Ei bine; zică ce va vrea. Ajutorul va fi respins cu indignare, pentru-că nu se poate să primească cineva un pretins „ajutor“, care de fapt e o înjosire, o aservire, o încătușare a voinței și a libertății, pentru o slabă coajă de mălaiu.

Eată cum crede guvernul, că va pute cumpăra cu o miserabilă sumă de bani conștiința și libertatea de acțiune a preoților nostri greco-orientali.

El stabilește salariul preoților în 800, respective 400 fl. — și celor-cu nu vor avea atât venit din bunurile ce le au acum: pământ, grădini, venit stolare etc... — le suplinește salariul dela stat, până la 800, respective 400 fl. Anume preoții, cari au absolvat 8 clase gimnaziale și au calificare teologică în regulă dela un seminar teologic recunoscut — primește suplinire până la 800 fl., ceilalți numai până la 400 fl. Așadar cea mai mare parte a preoților nostri greco-orientali ar primi numai până la 400 fl., pentru-că n'au absolvat 8 clase gimnaziale.

Dar și acest salariu l-ar avea numai peste trei ani; deocamdată minimul salariului se stabilește în: 600 fl. pentru preoții de cl. I. și 300 fl. pentru cei de clasa II. — adică mai puțin decât pentru învățători.

Să vedem însă de ce condițiuni mai leagă ministrul suplinirea salariului?

Acestea se văd din §-ul 6 și următorii. Pentru a fi împărțit de salariul statului trebuie să aibă calificarea recerută și să fie cetățean ungar. Nu se poate împărți de congruă, sau dacă s'a împărțit o parte: cel-ce a fost condamnat la pierderea oficiului; cel-ce comite un „delict grav, nevrednic de chemarea sa“ (termin foarte elastic) și cel-ce „dovedește o purtare contrară statului (állam ellenes magatartás) și a fost pedepsit pentru aceasta prin sentință de tribunal ori pe cale disciplinară“.

La primul cas preotul pedepsit își pierde salariul pe 3 ani, la al doilea cas pentru totdeauna.

E destul ca cineva să-l denunțe pe un preot, ca să-l pierdă ajutorul din partea statului. Conform §-lui 9 în cazul unei denunțări ministrul cere dela autoritatea superioară bisericească să facă cercetare disciplinară.

Dacă autoritatea bisericească nu face cercetare, sau nu o isprăvește în decurs de 3 luni dela provocare, ministrul poate hotărî detragerea ajutorului de stat.

Dacă cercetarea disciplinară introdusă nu se sfârșește cu pedepsirea preotului, ministrul și atunci poate detrage ajutorul.

Prin urmare ori se face cercetare ori nu se face, ministrul poate lipsi ad libitum pe ori-care preot de suma, cu

care i-a întregit salariul la minimul prevăzut prin lege.

Ce putere discreționară se dă astfel în mâna ministrului de culte asupra preoților nostri e evident.

O spun aceasta chiar și foile ungurești. Magyarországnak zice:

„Clerul întreg va fi pus deci la discrețiunea guvernului.“

„Că ce înseamnă aceasta în Ungaria, cui mai trebuie oare să explicăm?“

Chiar și șovinistica fiuică Magyar Hirlop e îngrijorată că „puterea discreționară a guvernului sporește foarte mult“ — se mângâie însă cu aceea, că aceasta e rea numai când guvernul ar abusa de ea, ca și-când nu ar fi dovedit deja că guvernul a abusat și abuzează de tot și de toate

Putere discreționară! — aceasta e scopul și ținta guvernului. Pe cei-ce nu i-a putut înfrîna cu temnițele și cu gendarmeria, vrea să-i înfrineze cu banul.

Ziarele ungurești au atâta sinceritate — cas rar acesta — că se spună pe față, că acesta li-e scopul.

Magyar Hirlop scrie:

„Că prin suplinirea salariului preoțesc statul câștigă un instrument de apărare împotriva agitațiilor contrare statului, aceasta într-un stat modern nu se poate combate...“

Budapesti Hirlop e și mai deschisă la vorbă. Arătând sentimentele amestecate și diferite, cu care confesiunile vor primi acest proiect, șovinisticul ziar scrie:

„Serbii și Valahii gr-or. vied politică de naționalități în acest proiect, și în aceasta pot să aibă dreptate.“

Noi ținem, că aceasta este cea mai salutară parte a proiectului.

Pentru aproape 200 de popi valahi, și cam 200 de Serbi vor primi salariu dela stat; Serbii capătă 27.000, Valahii 911.000. (Dacă s'ar ridica salariul fiecăruia la 800 fl. Red. „Tribunei“). Prin urmare partea cea mai mare a congruei, 1/2, o vom spesa pentru preoții valahi și serbi. Nu peste mult naștină (?) va da anual peste un milion preoților ortodoksi.

Sau vor fi aderenți ai statului maghiar, pentru atâtă plată, supunându-se inspecțiunii ministrului de culte, care la cea mai mică arătare dispune cercetare și le sistează plata, și astfel încețoșă de a fi omladînști (?) și d'acoro-mâni (?) — în acest cas proiectul de lege din punct de vedere politic e salutar.

În cas contrar, dacă nu avem garanții în această privință, ar fi cea mai mare nebulie a sustine din bugetul comun agitatori naționali în părțile ardelenice și în comitatele sudice.

Când sulevăm această întrebare ni-se ivește îndoială în suflet, totuși în nădejde că guvernul maghiar își va ști face datoria, nu vom să vorbim în contra aservirii („lekenyerézés“) preoților valahi, serbi și a panslaviștilor luterani.

„Lekenyerézés!“ — eată cea mai pregnantă caracterizare a acestui nou proiect de lege. E un termen propriu unguresc acest cuvânt, care de abia se poate traduce bine românește. Înseamnă a debilita, a îndatori pe cineva prin aceea că-i dai pâinea, ori îl ai în mână așa, încât ti poți lua ori-când pâinea. Un raport de supunere înseamnă acest cuvânt, dar o supunere înjositoare, aproape desonestătoare.

Și în acest raport vrea ministrul maghiar de culte să pună preoțimea naționalităților!

Noi semnalăm pericolul. Atragem atențiunea asupra noului atentat. Așteptăm să vedem poziția ce vor lua autoritățile bisericești superioare, căci din norocire, dela ele așteptăm totul. Dar nu esităm nici un moment a spune, că congrua aceasta, așa cum e contemplată și în condițiunile stabilite de guvern, e ab-

solut incongruentă cu demnitatea bisericii și preoției române.

Statul are datoria să ajute biserica și preoțimea, căci pentru patrie și binele ei lucră. El vrea însă să i-o aservească, să-i-o supună arbitriului său, și facă slujă din cei-ce liberi și independenți luminători trebuie să fie poporului, și cari slujă sunt numai lui Dumnezeu și bisericii lui.

## Congrua preoților.

Proiectul de lege despre întregirea venitelor preoțești.

§. 1. Întregirea venitului (congruei) preoților catolici de rit latin, grecesc și armean fiind în stadiul de regulare până când regularea nu se va îndeplini, pentru întregirea provisorie a venitelor acelor preoți de riturile de mai sus, cari sunt în împrejurări materiale grele, legislațiunea va accepta în bugetul statului o sumă corespunzătoare separată.

§. 2. Venitul posturilor preoțești ale celorlalte confesiuni recepte, cari au fost sistematizate cu 1 Ianuarie 1898 se întregeste în contul casei statului la 800, respective la 400 fl. anual și guvernul este îndrăguit a executa această decizie, în modul și timpul definit în legea prezentă.

§. 3. Pentru de a usa de întregirea venitului statului în §. 2., preoții se pot adresa la ministrul de culte și instrucție publică în decurs de un an de zile dela intrarea în vigoare a acestei legi, pe calea superiorității respective a autorității lor confesionale și pe lângă prezentarea datelor de lipsă.

Nu se va întregi venitul acelor posturi preoțești sistematizate cu 1 Ian. 1898, cari nu s'au însușit în decursul acestui an, excepționând cazul, când însușirea nu s'a făcut din motiv că preotul aplicat neavând calificarea necerută în §. 4 n'a putut pretinde întregirea la 800 fl., ear' venitul lui a trecut peste 400.

Datele, privitoare la venitele preoțești, prezentate până acuma, numai într-atâta pot fi luate în considerare, întru-cât le așă de acceptabile ministrul de culte.

§. 4. La întregirea la 800 florini a venitului pot avea drept acei preoți, cari documentează că au studiat științele teologice respective în vre-un seminar teologic cel puțin în decurs de trei ani, după absolvarea de 8 clase în o școală medie din patrie și se documenteze, că au făcut examenele teologice și că din partea confesiunii respective au dobândit calificarea preoțească regulată.

§. 5. Venitul preoților, cari nu pot dovedi calificare designată în §. 4 se întregeste numai până la 400 fl.

Dacă un astfel de preot își câștigă, respective dovedește mai târziu calificarea din §. 4 i-se întregeste venitul la 800 fl. din ziua însușirii.

Împrejurarea, că venitul unui preot a fost întregit la 400 sau 800 fl. nu poate fi luată în considerare pentru urmări; în privința aceasta normativă va fi totdeauna calificarea prescrisă în §. 4.

§. 6. Pentru întregirea venitului atât la 800, cât și la 400 numai acei preoți pot conta, cari dovedesc, că sînt cetățeni ai statului ungar.

§. 7. Nu poate usa de întregirea venitului sau dacă a usat, o parte, acel preot, care:

a) în urma unei sentințe criminale, întrată în viață, a fost osândit la pierdere de oficiu, dela intrarea în valoare a pedepsei sub durată pierderii de oficiu;

b) care comite un delict moral grav nedemn de poziția sa sau manifestă o purtare contrară statului și în urma acestora a fost osândit pe cale criminală sau disciplinară; dacă la tribunalul criminal a fost condamnat la pierderea libertății, pe timpul închisorii și dela eliberare pe 3 ani, sau tot pe trei ani, dela intrarea în valoare a pedepsei disciplinare.

Dacă un preot osândit conform p. b) din acest §. în decurs de cei trei ani sau după aceea comite de nou delict moral sau contrar statului și din nou e osândit pe cale criminală sau disciplinară, pentru persoana sa

și pierde definitiv dreptul de a-și mai căpăta întregirea venitului.

Cese consideră contrar statului: este definit în alineatul ultim din §. 13 al art. de lege XXVI. din 1893.

§. 8. Dacă pe calea autorităților sale superioare recurge la ministrul pentru întregirea venitului un astfel de preot, contra căruia în sensul p. b) din §. 7 se poate face excepție din punct de vedere de delict moral sau pentru purtare contrară statului, ministrul de culte provoacă autoritatea respectivă să introducă cercetare disciplinară, dacă aceea nu a introdus deja și numai după rezultatul cercetării și așternerei lui, decide a încuviința sau a denega întregirea cerută.

§. 9. Dacă în contra unui preot cu venit întregit se face la ministrul de culte acuză basată pentru delict moral sau purtare antipatriotică, ministrul e dator a provoca pe autoritatea respectivă confesională, să introducă cercetare disciplinară.

Dacă autoritatea confesională în butul provocării ministeriale, nu introduce cercetare disciplinară, ministrul după trei luni dela immanuarea provocării decide în privința detragereisumeideîntregire.

Dacă autoritatea confesională prin decizia sa disciplinară îl lasă pe respectivul preot și mai departe în post, deși acuză se dovedește de întemeiată, ministrul de culte are dreptul, pe baza datelor ce-i stau la dispoziție, în conformitate cu cele dispuse în §. 7 punct b) a detrage suma de întregire.

§. 10. Întregirea venitelor preoțești se face în contul bugetului statului, în decurs de 9 ani și anume, în cei dintâi trei ani treptat, conform §. 2 venitul tuturor preoților se urcă la 600 respective 300, ear' în următorii 6 ani treptat la 800 și 400 fl.

În restul §-lor, dela 11 până la 20, se cuprind principiile, pe baza cărora au să se facă arătările venitelor și erogățiilor preoțești din parohii.

Sibiu, 9 Februarie a.

Interpoziția dlui Grădișteanu încă nu a ajuns să fie desăgurată în camera română. În ședința din Joia trecută dl Grădișteanu, constatând absența dlui președinte al consiliului și ministrul de externe, cerea ca interpellarea d-sale în chestiunea națională, să fie pusă cea dintâi pentru a doua zi.

Președintele a promis. Dar se vede că nici Vineri dl președinte al consiliului nu s'a prezentat. Astfel interpoziția s'a amnat pe alaltăieri, Luni.

„Reichswehr“ și România. Cetim în „Reichswehr“ dela 6 Februarie n: „Din Ardeal, din parte românească primim următoarea scrisoare:

„În îndepărtatul orient al monarchiei vocea lui „Reichswehr“ a deșteptat la cetățenii monarchiei ai statului ungar așteptarea voioasă, că în fine totuși se va descrie în adevărata ei lumină și pentru cercurile vieneze mai perspicace starea naționalităților nemaghiare, din imperiul coroanei s-tului Stefan.

Cercurile guvernamentale din Budapesta identifică imperiul coroanei s-tului Stefan cu rassa maghiară și toate celelalte naționalități sunt tractate ca heloți politici, cari sînt eschiși dela toate drepturile și avantajele constituției. Pentru scopurile culturale ale acestor popoare nu se dă din casele statului nici un crucer, pe când pentru tendințe maghiare se dau an de an milioane de florini.

Naționalitățile sînt silite se acopere pe lângă dările comune și speșele lor de școală și bisericești tot numai din propriile mijloace, și dacă în țările acestea o naționalitate vrea să-și ridice o școală medie din fondurile sale, e oprită, și se tinde a maghiarisa și puținele școli medii, ce există, cum s'a făcut cu gimnasiul din Beiuș, susținut din bani românești.

Spre a face plausibilă înaintea lumii opresiunea popoarelor nemaghiare, Maghiarii

vorbesc despre irredentism între Români.

Tocmai acum ziaristica din Budapesta a dat în vileag nenumerate știri false asupra unei pretinse încercări de revoluțiune românească, spre a arăta că de primejdiașă ar fi pentru statul ungar libertatea garantată prin lege.

Ilegalitatea subminează cele mai înalte bunuri și primejduiește progresul unui stat de cultură. De aceasta să-și aducă aminte Maghiarii!“

Chestiunea națională în România. Aflăm cu multă bucurie că comitetul național-studențesc, din București a însărcinat pe studenții George Iorga și Basil Demetrescu a face o lucrare scrisă, prin care chestiunea națională să fie expusă în linii generale, lucrare destinată să fie tipărită în 20.000 exemplare și distribuită în toate comunele rurale.

Închiderea școlilor superioare din Austria. Greva studenților germani din Austria a devenit atât de acută, că guvernul a recurs la mijlocul extrem. Ministrul instrucției publice a dispus printr'un rescript adresat rectorilor — ca facultățile juridică, medicală și filosofică a universităților din Viena, Graz, Innsbruck și Praga să fie cu 7 Febr. n. închise pe semestrul de iarnă. Localitățile universității s'au încluiat și studenții numai cu voe specială le mai pot cerceta.

Al doilea semestru se va începe la 7 Martie n. Cei-ce vreau să se înscrie pe noul semestru, vor trebui să se oblige în scris, că vor observa conștiințios legile universitare. Cei-ce nu fac asta nu vor fi înscriși. Ear' cei-ce vor comite turburări și după înscriere, vor fi simplu eliminați.

Asemenia ordinațiunea s'a dat și privitor la școlile superioare tehnice din Viena, Praga, Graz și Brînnu, cum și privitor la școala superioară agronomică din Viena.

Maghiarizarea numelor. Ministrul Daniel a zis răspunzând deputatului Oscar Meltzl, că provocările funcționarilor de a-și maghiariza numele nu au caracter officios. Sîntem în poziție de a răsturna această aserțiune.

Avem document officios, care provoacă direct pe oficianții de stat nemaghiari să-și maghiarizeze numele.

## Dinamit și agitație.

— Un jude cernal trădător de patrie. —

Un proces interesant s'a pertractat Luni, la 7 Febr. înaintea curței cu jurați din Pesta. Acusat a fost Pichler Győző, deputatul kossuthist — care a demascat poliția maghiară în dietă. Acest Pichler, demascat și el la timpul său, a atacat în „Egyetértés“ pe judele cercual din Bozoviciu (Bánat) Anton Mahr, că e agitator, ține cu agitatorii români, e șeful lor, ba l'a adus și în legătură cu un pretins atentat de dinamită, ce s'a făcut în anul millenar asupra casei unui notar.

Jurații au dat unanim verdict de nevinovat, la adresa lui Pichler. Era-riul, a fost condamnat la purtarea speșelor de vre-o 300 fl., căci acuză a fost susținută din oficiu de procuratură.

Procesul acesta aruncă o stranie lumină asupra stărilor desolate din țeară, mai ales în ce privește politica de naționalități.

Totodată el a descoperit și unele relațiuni intime între guvern și kossuthiști, între cabinetul Jeszenszky și Pichler, redactor la „Egyetértés“.

Vom da un detaliat raport.

## „Revoluțiunea“ din Purcăreni.

Părintele **Toma Giurgiu**, paroh în comuna **Purcăreni**, căruia asemenea i s-a făcut perchișișie confiscându-i preținse proclamații revoluționare, a dat la tribunalul din Brașov următoarea arătare:

*Onorat tribunal regesc!*

Vineri în 21 Ianuarie 1898 după orele 9 a. m. am intrat în locuința mea din Purcăreni (Pürkeretz) doi indivizi necunoscuți, dintre cari unul s'a dat neguțtor de lemne și celalalt funcționar la ministerul de interne. Cel din urmă a venit însoțit de niște indivizi înarmați și îmbrăcați în haine de gendarmi, earăși necunoscuți mie.

Acestia fără vre-un ordin judecătoresc, fără nici o legitimare, au făcut la mine perchișișie domiciliară, folosindu-se de un procedeu ilegal. Lucrul s'a petrecut în modul următor:

(Aici urmează descrierea amănunțită a celor petrecute în domiciliul preotului Giurgiu, când cu perchișișia din 21 Ianuarie, cunoscută deja. După aceea arătarea preotului Giurgiu se încheie astfel:)

Până la venirea pretinsului secretar ministerial, locuitorii comunei, Români și Unguri trăiau în liniște și în pace. De atunci începea furtivitățile. Vorbesc mereu de prin gazete, Unguri cu deosebire, despre anii 1848—49. Era necesar oare, ca dl *Hamari Kálmán* să turbure pacea și liniștea cetățenilor și să deștepte în ei neîncrederea unuia contra altuia?

Eu personal, în urma acestora, pot să fiu expus la felurite șicane, eu care am onoarea a mă lăuda, că sunt mai bun și mai fidel cetățean, ca dñsul, fiindcă în urma faptelor mele nu s'a produs nici oare neliște, ca în urma faptelor dñsului aici în comuna noastră.

*Onorat tribunal regesc!*

Din faptele expuse mai sus, așa cum s'au petrecut în locuința mea, în prezența celor amintiți mai sus și a soției mele, rezultă neîndoios mai întâi, că indivizii sus amintiți au comis cu mine delictul violării domiciliului prevăzut în §. 199 al codului penal ung. dacă se va constata, că respectivii indivizi, mie necunoscuți, au fost oficiali publici; ear' dacă se va constata, că au fost persoane private, au comis cu mine delictul prevăzut în §. 332 al codului penal.

De aceea mă adresez către onoratul tribunal regesc de a cerceta acest caz, luând măsurile necesare în cercul său de competență și dacă se va dovedi, că persoanele, cari au făcut la mine perchișișia ilegală, sunt oficiali publici, va proceda din oficiu contra lor; ear' dacă s'ar dovedi că sunt persoane private se proceda în sensul legii pe baza cererii mele de față.

Așteptând un rezultat satisfăcător sunt cu distinsă stimă

Purcăreni, în 4 Februarie 1898.

Toma Giurgiu,  
preot gr.-or.

## Din Bihor.

— Scrisoare particulară. —

Oradea-mare, 5 Febr. n. 1897.

— Și pentru toți și pentru toate. —

Incunjurat de hărți încep să țin — vise cu ochii deschiși.

Se hărțuesc în minte-mi două gânduri: unul: nu ar fi oare vremea ca să încet cu aceste „Crix-Crax-uri“? Și altul: de ce se nu urmeze oare înainte? Și în hărțuiala lor cele două gânduri umplu tot mai mult unul o parte, ear' altul alta a ființei mele. Și cum hărțuiala nu se mai sfârșește, eu cred visului, că nici nu mai sunt unul, ci m'am desfiat în două, adică hop! — în doi. (Când visezi mai niți și regulele concordanței). În unul care mă întrebă și în altul care îmi răspunde întrebându-mă: de ce mă întreb? Dar cum sunt desfiat în doi, chestia nu e gree de rezolvit. Dacă pot, de ce să nu îmi fac plăcere de a mă interjua eu pe mine, când altora nu le vine în gând se o fac? admirabil! Eu cel întrebă nu voi pute să încunjur răspunsul și earăși eu cel întrebător va trebui să răspund, cum de vin cu această întrebare? unul din mine aleargă ca în vreme de primejdie, să-și îmbrace haine de salon; altul se așază cu un aer suveran într'un jilț plin de conștiința gravității momentului, — eu uit chiar, că am sub mine nu un jilț, ci un biet scaun împletit. Fără de nici o îndoială, am un drept înscris în toate, și în celea mai vechi gramatice, ale muritorilor ce visează dormind, ca să vorbească în prima persoană și despre unul și despre altul din mine, căci am spus, eu sunt și unul și altul. Dar muritorilor ce vreați? De mă voi folosi de drepturile scrise în cărțile voastre, nu mă veți înțelege, căci așa vi-e mintea, să nu fi

înțelegeți pe cei-ce invoacă legile făcute de voi înși-vă! Și pentru-că vorbindu-vă vreau să mă înțelegeți, eată voi vorbi despre mine ca despre străin, în a treia persoană.

Raportorul doritor de a avé informații și somitatea doritoare de a se lăsa interjvată își stau față în față, Interjvul se începe.

— Veți binevoi a mă orienta despre unele lucruri, despre cari nimeni altul nu ar pute să-mi dea informații bune?

— Intru-cât voi pute, cu plăcere.

— Mai în toamnă, având în vedere că se înființează „Bihoreana“ și având mădeje, că se va înființa și o reuniune a femeilor române în Bihor, aflați că se apropie vremea, când să încetați cu Crix-Crax-urile pișcătoare la adresa Bihorului.

— Da, îmi aduc aminte că voi fi zis așa ceva în vre-un moment de însuflețire.

— Ear' astăzi, când „Bihoreana“ e aproape în ființă și nu mai începe îndoială, că ea va fi înființată; când s'a făcut o petrecere atât de românească la Oradea-mare, cum se pomeneste în rare locuri; când s'a făcut și la Beiuș o petrecere fără de nici un punct unguresc; și nu numai, ci după toate acestea, când se aud voci trezindu-se și din Sătmăr și din Maramureș, de unde nu se mai știa nimic cu ani de zile; aflați că ar fi sosit vremea, ca să înceteți pișcăturile la adresa Bihorului?

Da, cu adevărat „Bihoreana“ intră în ființă Dar vezi, atunci aveam nădejde și de o reuniune a femeilor, dar astăzi nu mai ved nici un semn și nu mai am cunoștință, că ar vrea poate cutare damă să invite pe celelalte la o adunare pentru această cauză. Și vezi, ar fi un prilej binevenit când va fi adunarea constituantă a băncii. Dama ar pute să vie deodată cu bărbății și ar pute să se facă două lucruri deodată.

Petrecerea dela Oradea-mare, precum și cea dela Beiuș îmi face multă bucurie; dar' chiar, ai amintit, din Sătmăr și Maramureș abia ese și acum câte un glas răgușit ca din mormânt: Dar' vei zice, că ne este vorba de Bihor. Bine. Rămânem la Bihor. De pe câmpie din nord nici un glas. Dela răsărit, de pe valea Crișului repede nimic. De pe câmpie dela apus nimic. Ceva dela Oradea-mare, ear' din Beiuș? La Beiuș se fac pregătiri pentru primirea Asociațiunei. Să știe, că puternicul solgăbiru a ridicat pedeci. Să știe, că fostul president ad hoc în comitetul pentru pregătiri s'a retras; dar' mai departe nu se știe nimic. Foile publică știri, că gimnaziul din Beiuș ar fi sărit într'ajutor cu vre-o 8—9 fl., universitățile condusă de celebrul domn Herczegh — ai cărei elevi se prăpădesc de foame. Foile spun, că istoria lui Xenopol din biblioteca gimnaziului de Beiuș nu are câteva foi, cari au fost luate fără de lege. Istoria lui Xenopol de ani de zile în biblioteca gimnaziului, dar' povestea foilor răpitate nu o știe nimeni. La Beiuș domni dorm și nu știu, nu vreau să știe ce se vorbește și ce se scrie despre domniile lor.

După-ce 'mi-ai făcut onoarea de a mă interjua, îți dau voe să le dai toate acestea în public.

Vezi, că nu voi pute să renunț la „Crix-Crax“-uri, ci mai virtos aș dori să-mi ridic filiale și în Sătmărul învecinat și în Maramureș și în nordul Bihorului și la răsărit.... dar' mai cu seamă la Beiuș.

Profesorii dela Beiuș 'mi-au fost și mie profesori și am scăpat de nu m'au trântit nici-odată. Pentru asta nu aș avé de ce să am vre-o supărare pe domniile lor. Dar' poți să spui publicului, că a fost o vreme, când la societatea de lectură erau scoase din albumul lucrărilor primite ca bune paginile primejdioase; și când în contra statutor, cari zic, că scopul este „desvoltarea mai amplă în limba și literatură română“ s'au înscris în album lucrări ungurești; și când numeri vechi, vechi din „Tribuna“ primiți în vremuri mai bune erau scoși chiar și din cele mai ascunse unghere ale dulapurilor bibliotecii societății de lectură și erau înlocuiți cu numeri din o anumită revistă „Katolikus Szemle“; pentru-că se aștepta o vizită a puternicului pașă-prodicator și se putea întâmpla vre-o primejdie. Se făceau toate din precauție circumspectă.

Da, să le spun toate, deși 'mi-au fost profesori și au 'mi-au fost rēi. Și poți să mai întreb, că nu cumva 'i-a inspirat earăși pe domni dela Beiuș zelul „precauției circumspecte“? Nu e de aici oare această tăcere? Și îndrumările dela Oradea-mare nu răsund oare earăși: fiți înțelepți ca șerpii și îndrăgii-vă în precauție circumspectă?

Nu renunț la „Crix-Crax“-urile dedicate Bihorului, ci mai virtos voi striga și de aci înainte „Crix-Crax-Crix“.

— Vă sunt mulțumitor pentru prețioasele informații.

— Cu plăcere și de altă-dată. Am avut onoare.

Scaunul îmi scriștiește amar „Crix-Crix“, ear' visul 'mi-se spulberă.

Cineva me va fi prevenit pentru a raporta despre concertul din 3 Febr. Doresc și eu să mai zic un cuvânt.

Nu voi vorbi despre acei cari în vremea concertului 'i-au ales loc de petrecere în cafeneaua aceluiași „Arbore verde“, unde s'a ținut concertul. Fiecare după-cum își judecă.

Și apoi cineva își va fi adus aminte și de acești domni. Voi să vorbesc despre alta.

Că dintre câți au fost în anul trecut la Oradea-mare și au fost aranjieri la petrecerea tinerimii române, în acest an au lipsit unii — la urmă se poate explica. Au fost certe ori neînțelegeri, sau ori-ce alt nume li-s'ar da necazurilor ce vor fi fost.

Dar' cum să înțelegi, că și de acei cari în anul trecut nici nu au fost în Oradea, ori barem nu au fost aranjieri, nu au putut prin urmare să aibă nici o parte în certele escat în urma petrecerii din anul trecut — cum să înțelegi că au fost și între aceia, cari au rămas departe de petrecere?

Dar' cei-ce își vor fi făcut, din cele spuse în anul trecut în cauză, o iconă clară despre caracterul și dimensiunile aceleia, vor înțelege și acum totul.

Atâta numai, fără de nici o ură, fără de nici un resens, afară numai de părerea de rău pentru-că răutatea nu a amorțit încă toată în inimi, pentru-că tot mai sunt, cari aștia în ascuns vrajă, și răbunare și propagă îndărătnicia de câte-ori le resună în urechi vorbele înfrățirii. Și pentru-că paserile nopții tot mai țipă și după-ce s'a făcut ziua.

Crix-Crax.

## Procesul Zola.

Luni (7 Februarie n.) s'a început la curtea cu jurați din Paris procesul senzațional al celebrului romancier Emile Zola.

Ană la proces a dat — precum se știe — faimoasa scrisoare ce a adresat Zola presidentului Republicii în chestia Dreyfus-Eszterházy. Scrisoarea, intitulată „J'accuse!“ (Eu acuz!) s'a publicat întreagă în „Aurore“, ziarul frunțașului radical George Clemenceau și de present organul sindicatului Dreyfus.

Ministrul de război Billot văzând în scrisoarea asta un atac la adresa armatei franceze, a intentat proces lui Zola și redactorului dela „Aurore“ Perreux. Procesul s'a pornit însă numai pe motivul acelor puncte ale scrisorii cari, se îndreaptă direct contra unor ofițeri superiori, nu și pe motivul celorlalte, cari privesc chestia Dreyfus-Eszterházy.

În preajma procesului, toate foile contrare sindicatului Dreyfus au publicat un manifest către Francezi, cerând pedepsirea romancierului criminal, — cum îl numesc ele pe Zola.

Ferberea și aglomerația publicului în ziua procesului n'a fost atât de grozavă, pe cât așteptau amicii sindicatului. Totuși pe la 11 ore a. m. o mulțime mare și agitată se adă adunată în fața palatului justiției. Majoritatea covârșitoare e ostilă lui Zola.

Mai întâi apare Rochefort, marele antisemit, director al ziarului „Intransigant“. Mulțimea îl aclamă. Cățiva însă strigă „Jos cu Rochefort!“ Acesta se întoarce spre ei, cu vorbele: — „Nu-i așa că fiecare ați primit 4—5 franci. Asta face vre-o 20 de franci. Nu-i vorba că atâta n'a baneritat sindicatul!“

Se arată acum Zola. E primit cu furtunoasă strigăte de: „Jos cu Zola!“ „Jos cu sindicatul!“ „Jos cu Dreyfus!“ Abia cu multă greutate reușește romancierul a pătrunde în sală.

În jurul palatului justiției circulă neîntrerupt patrulă numeroasă de poliști. O companie a gardei republicane e gata de atac, stând la dispoziția presidentului de tribunal. Trupele asemenea stau gata să iasă pe străzi.

În sala tribunalului. President e Delyorgue, un bărbat venerabil, de vre-o 58 ani, cu expresia feței energică. Acusa o reprezintă distinsul procuror suprem Van-Cassel. Pe banca acuzărilor stau Zola și Perreux. Apărătorul lui Zola e avocatul Laborie, un bărbat abia de 32 ani, dar' devenit deja foarte reputat ca apărător de rară capabilitate cu o remarcabilă forță oratorică și juridică. Perreux e apărător al directorului lui „Aurore“, George Clemenceau, care deși nu-i avocat a fost încuviințat să așere pe redactorul său. Clemenceau e asistat

de doi candidați de avocat și de avocatul Albert Clemenceau, un tânăr de vre-o 24 ani, frate lui George Clemenceau.

Sala tribunalului e tixită de public. Ziariști o mulțime. Sunt reprezentate toate ziarele parisiane și ziarele mari străine.

Zola și apărătorul Laborie sunt obiectul atenției tuturor. Perreux nu face nici un efect: e mult prea neînsemnat, și ca înțățire și ca autoritate.

Se începe pertractarea. Imediat după construirea juriului, presidentul face atent pe Zola, că dacă va trada secrete privitor la apărarea națională ori la legătura cu puterile străine, se expune, conform codului penal, la o pedeapsă până la 5 ani temniță grea. Totodată îi interzice dintru început a ceta scrisori și acte, cari s'ar referi la afacerea Dreyfus ori la afacerea Eszterházy. Presidentul își rezervă dreptul de a dispune eventual gedințe închise.

După luarea naționalului acuzărilor și cetirea citațiunilor la actul de acuză, procurorul Van-Cassel cere restrângerea debaterilor strict la punctele de acuză ale ministrului de război.

Apărătorul Laborie pledează cu foc contra acestei cereri, obiectând că Zola, pentru a se pute apăra, trebuie să aibă libertatea de a se extinde asupra tuturor chestiunilor atinse în scrisoarea sa, căci e o strinsă legătură între ele.

Jurații se retrag să delibereze și deoid a se admite cererea procurorului.

Urmează citarea marturilor. Presidentul anunță că a primit multe scrisori, prin cari mulți martori din diferite motive refușă a se prezenta. Cățiva s'au anunțat bolnavi.

Clemenceau: Se vede, că s'au întâmplat îmbolnăviri cu daiaunul (Maritate).

Între martorii, cari nu vreau se compare în fața curții cu jurați, s'au: ministrul de război Billot (nu 'i-s'a dat voe); Hommesville, redactorul actului de acuză contra lui Dreyfus (zice, că nu poate veni din considerați la secretul oficios); fostul president al Republicii Casimir-Perier (obiectiunea, că responsabilitatea constituțională îl oprește a fasiona ce știe, ear' ce s'a întâmplat după retragerea lui din prezidenție nu poate fasiona, că nu știe); colonelul Pály du Clam (motivează cu — secretul oficios.) Mai refușă a se prezenta, tot pe motivul secretului oficios, și alți ofițeri superiori.

Apărătorul Laborie, într'un splendid discurs, care răpește aproape întreg auditorul, cere aducerea cu forța a marturilor, cari nu vreau să se prezente.

Curtea își rezervă hotărârea asupra acestei chestii — pe ziua următoare.

Apoi gedința se închide, fără nici un incident, seara târziu.

Cu săptămâni înainte de pertractare și mereu în cursul debaterilor Zola a primit vre-o 100.000 de scrisori și telegrame din toate părțile lumii; multe sunt contra lui, cele mai multe însă pentru el. Pe banca acuzărilor îi tot sosesc telegrame.

I se trimisese romancierului o telegramă de felicitare și din București, subscrisă „Asociațiunea studenților“.

Față de această șarlatanerie, comitetul național al studenților a trimis asociațiunei generale a studenților universitari din Paris o telegramă: de protestare contra felicitării amintite și de aderență, la contrarii sindicatului Dreyfus.

Trăească studenții francezi! Trăească Drumond! Trăească Francia Francezilor! — termină telegrama comitetului național, trimisă în numele tuturor studenților români din București.

Un incident interesant povestește ziarele parisiane. Nu de mult Zola a cercetat pe renumitul poet François Coppée, solicitându-i sprijinul.

Coppée l'a întrerupt însă brusc cu cuvintele:

— Destul, dle, destul! Știu ce vrei să-mi spui. Banda a fost deja și la mine!

La

## Abonament lunar

pentru Februarie st. v.

— cu prețurile din capul foii —

Invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“

## CRONICĂ

Sibiu, 9 Febr. n. 1898.

**Sărbarea dela Craiova.** Aniversarea unirei principatelor și fondarea Ligei s'au sărbătorit cu toată strălucirea, Sâmbătă, la Craiova.

A asistat și comitetul central al Ligei, reprezentat prin domni M. Vlădescu, Delavrancea, Periețeanu-Buzău, D. Nenițescu și V. Miculescu, însoțiți de entusiastul filoromân dl Jules Brun.

Festivitatea s'a ținut la Teatrul Național și s'a deschis prin imnul regal, executat de un cor de copii, ascultat în picioare de marea mulțime din sală.

Au ținut frumoase și însuflețitoare conferențe domni Jules Brun, arătând celea ce va urma în conferențele sale despre noi, ce le va ține în Franța și Italia; dl Delavrancea despre doină și domnul Nenițescu despre naționalism.

**Pictorul român,** dl Ioan Zăicu, care a făcut la Viena șase ani de zile studii academice serioase în arta picturii universale și îndosebi în cea bisericăscă orientală, s'a stabilit — în Jimboalea, unde 'și-a deschis atelierul său bine întocmit. Lucrarea sa cea mai nouă — anunță „Biserica și Școala“ — a executat-o excelentul tânăr nostru pictor la biserică cea mare gr.-or. rom. din frunțașă comuna Nădlac.

**Mulțumită.** Subscrisul și pe această cale aduc sincerele mele mulțumiri tuturor aceluia, cari din incidentul morții iubitelui meu fiu Georgiu Lazarescu, student de a VI clasă gimnazială în Beiuș, de curând înmormântat acolo, 'mi-au trimis cuvinte de mângăiere, precum și aceluia, cari l'au însoțit până la locașul odinei vecinice. Gruin, în 7 Februarie 1898. Iosif Lazarescu, preot.

**Asociațiune protească — în Bucovina.** „Patria“ din Cernăuți anunță, că o vechi și mult repetată dorință a Bucovinenilor s'a împlinit. Asociațiunea clerului gr.-or. din Bucovina s'a creat, s'a constituit și funcționează. Asociațiunea are menirea, să așere și promoveze interesele gr.-or. în sens mai larg, să ridice moralitatea publică, să întărească legătura între biserică și popor, să desvolte sentimentul de solidaritate între toți fiii bisericii, să asigure bunăstarea servitorilor altarului și să așere contra proselitismului, care se propagă sistematic de alte biserici.

Semnalandă primul loc acest eveniment întrucât, foia cernăuțeană pledează a se da loc în asociațiune și mirenilor, ceea-ce s'a întrelăsat. Pentru-că numai cu conlucrarea mirenilor va pute cu adevărat înfior asociația, spre binele poporului nostru.

**Din Grid** primim o desmintește privitoare la notația ce am publicat în numărul 15 al „Tribunei“ a. c. despre primarul de acolo George Bărsăanu, care — ne scria „un membru al reprezentanței“ — ar comite abuzuri și fărâdelegi asupra poporului. În desmintește, toate acestea se declară neadeverate. Se mai spune, că de când e primar George Bărsăanu, tot lucruri bune s'au făcut în comună. Desmintește și subscrisă de reprezentanța comunală din Grid, prin următorii: Bacur Vasile Popa, George B. Urdea, George Iosif Drăghiciu, prin George Boeriu; George Boeriu, Bucur Matei Drăghiciu, Nicolae Stejerou, prin G. Boeriu; Emilian Pop, Marcu N. Marcu; George Stejerou, George Șandru Bărsăanu, prin Iacob G. Urdea.

**Un medic, neîncredător și față de sine.** Un reputat profesor al facultății medicale din Erlangen (Bavaria) s'evrșise o primejdioasă operație asupra unui comerciant bătrân. Operația a succed și pacientul s'a vindecat deplin. Peste luni de zile, ce se vezi? Bătrânul comerciant primește dela medicul său o — socoteală. Nu asta era însă curios, ci faptul, că se oțala nici nu era adresată comerciantului, ci — moștenitorilor lui... Așadar medicul însuși nu crezuse în rezultatul operației sale, ci va fi dat cu socoteala, că pacientul va fi deja pe lumea cealaltă... Fi- rește, bătrânul a trimis imediat un bun onorar medicului, datând scrisoarea... din lumea de apoi!

**Expediție în Valea - Nilului.** La Londra se pregătește o mare expediție, care va exploata partea superioară a Văii Nilului. Șeful expediției e Cavendish, cunoscutul explorator. El va fi însoțit de încă 8—10 Europeni. Expediția, ale cărei cheltuieli le poartă Cavendish, va fi provăzută cu tunuri și cu 400 de puști. Călătorii vor pleca de pe țărmul Africii-orientale direct spre acele ținuturi ale Nilului, unde rîul Sobat se varsă în marea rîu. Trei membri ai expediției au plecat deja, să facă pregătirile necesare. Ceilalți îi vor urma peste vre-o lună.

**„Jos cu dările! — Dați-ne pâine!“** De cătăva vreme, în diferite părți ale Italiei izbucnesc violente răsvrătiri de muncitori, cari nu mai pot, s'armană, de greul dărilor și de foame.... „Jos cu dările! — „Dați-ne pâine!“ — e strigătul disperat al acestor nefericiți. O asemenea răscoală a avut loc alaltăieri pe insula Porto Ferraris, în capitala Rio-Elba. O mulțime uriașă de popor s'a adunat în fața casei comunale, strigând: „Jos cu dările! — Dați-ne pâine!“ Poliția s'a văzut constrinsă a recurge la armă și a restitui cu forța — liniștea. Mulți oameni din popor au rămas răniți. Răscoale de acestea se anunță și din alte părți ale insulei.

**Schimb:**

|               |       |
|---------------|-------|
| Londra 3 luni | ..... |
| „ „ cek       | ..... |
| Berlin 3 luni | ..... |
| „ „ cek       | ..... |
| Viena         | ..... |
| Agio          | ..... |

---

Pentru redacție și editură responsabili: **Andrei Baltes**.  
Proprietar: **Pentru „Tipografia”, societate pe**  
**acțiuni: V. H. Dressenandt.**

Cassa de păstrare societate pe acții din Sasca-montană (Szászabánya).

## CONVOCARE.

P. t. domnii acționari ai „Cassei de păstrare societate pe acții” din Sasca-montană se convoacă la a

## II-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Sasca-montană, Sâmbătă, la 26 Februarie st. n. 1898, la 10 ore a. m., în localul institutului.

## Obiectele de pertractare:

1. Raportul direcțiunii despre agendele societății pe al doilea an de gestiune, și subșternerea bilanțului.
2. Raportul inspecțiunii.
3. Stabilirea bilanțului și votarea absolutului pentru direcțiune și inspecțiune.
4. Propunerea direcțiunii și decidera asupra împărțirii profitului curat.
5. Alegerea inspecțiunii (§. 46 din statute).
6. Alegerea alor 5 (cinci) membri în comitet ca consilieri ai direcțiunii, în sensul §-lui 41 din statute.
7. Exmiterea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal luat în adunarea generală.
8. Eventuale propuneri.

Se atrage atențiunea domnilor acționari, că bilanțul censurat și aprobat de către inspecțiune este pus spre vederea publică din partea direcțiunii în cancelaria institutului (conform §-lui 52 alinia 3 din statute).

Din ședința consiliului comun ținută în Sasca-montană, la 20 Ianuarie 1898.

[467] 1—3

## Direcțiunea.

## Încheierea socoților

a »Cassei de păstrare societate pe acții» din Sasca-montană pe anul 1897.

| Activa.                      | Contul bilanțului. |       | Pasiva.                              |       |    |
|------------------------------|--------------------|-------|--------------------------------------|-------|----|
| Cassa în numerar . . . . .   | 2586               | 38    | Capital de acții 25.000 fl. . . . .  | 22934 | 44 |
| Cambii escomptate . . . . .  | 45022              | —     | rate versate . . . . .               | 2459  | 56 |
| Împrumut hipotecar . . . . . | 21442              | —     | Fond de rezervă . . . . .            | 500   | —  |
| Mobiliar . . . . .           | fl. 509.86         | —     | Fond de garanță . . . . .            | 17269 | 58 |
| după amortisare de . . . . . | 59.86              | 450   | Depuneri spre fructificare . . . . . | 23362 | —  |
| Diverse debitori . . . . .   | —                  | 17 42 | Reescompt . . . . .                  | 539   | 88 |
|                              |                    |       | Interese transitoare . . . . .       | 2452  | 34 |
|                              |                    |       | Profit curat . . . . .               |       |    |
|                              | 69517              | 80    |                                      | 69517 | 80 |

| Debit.                                             | Contul profit și pierdere. |                                        | Credit.     |
|----------------------------------------------------|----------------------------|----------------------------------------|-------------|
| Interese după depuneri capitalizate . . . . .      | fl. 520.08                 | Interese de escompt . . . . .          | fl. 2790.46 |
| Interese după depuneri ridicate . . . . .          | 16.96                      | Interese dela împrumut . . . . .       |             |
| Interese de reescompt . . . . .                    | 950.95                     | hipotecar . . . . .                    | 1545.44     |
| Contribuțiune după interese capitalizate . . . . . | 52.01                      | Interese de întârziare . . . . .       | 41.81       |
| Contrib. după interese ridicate . . . . .          | 1.69                       | Inter. dela depuneri proprii . . . . . | 1.98        |
| Contrib. erarială și comunală . . . . .            | 206.05                     | Provisiuni . . . . .                   | 941 09      |
| Spese de manipulare . . . . .                      | fl. 72.41                  | Taxa de înscriere . . . . .            | 76 60       |
| Spese de călătorie . . . . .                       | 20. —                      |                                        |             |
| Tipărituri și registre . . . . .                   | 306.16                     |                                        |             |
| Salare . . . . .                                   | 545. —                     |                                        |             |
| Porto . . . . .                                    | 36.71                      |                                        |             |
| Anunțuri . . . . .                                 | 14.21                      |                                        |             |
| Chirie . . . . .                                   | 40. —                      |                                        |             |
| Competință de timbru . . . . .                     | 2 95                       |                                        |             |
| Amortisare din mobilier . . . . .                  | 59 86                      |                                        |             |
| Remunerațiune . . . . .                            | 100 —                      |                                        |             |
| Profit curat . . . . .                             | 2457 34                    |                                        |             |
|                                                    | 5397 38                    |                                        | 5397 38     |

Sasca-montană, la 31 Decembrie 1897.

K. Radits m. p.,  
director executiv.George Terzen m. p.,  
comptabil.

## Direcțiunea:

Ilia Trăilă m. p. S. Waluzan m. p. Simion Vițian m. p. Maxim Iucu m. p.  
Ioan Murgu m. p. Nicolae Mircea m. p.

Conturile prezente, confruntându-se cu registrele principale și auxiliare s-au aflat exacte.

## Inspecțiunea:

Alexandru Alexandrovits m. p., președinte. Gabriel Popovits m. p. Ioan Stolan m. p.  
Pavel Vițian m. p. Hedwig Kokesch m. p. Petru Bugarin m. p. Teodor Ilana m. p.

## Declarațiune publică!

Subscribul institut artistic pentru portrete, pentru a preveni neplăcutele abuzuri ale pictorilor sei excelenți artiști de portrete și spre a-i pute ocupa și mai departe a hotărât a abzie pe un timp scurt și numai până la revocare a resigna de orice folos sau câștig.

Noi literăm

pentru numai 7 fl. 50 cr.

ceea-ce constituie numai jumătate din spesele reale de efectuare

un portret în mărime naturală

(bust)

în rame admirabile, elegante, stil baroc, negru-aurit,

a cărui valoare reală e de cel puțin 40 fl.

Cine dară dorește să comandeze portretul seu, ori al soției, copilor, părinților, rudenilor, ori al altor iubii ai sei, chiar și al rudenilor și amicilor de mult repasați, nu are decât să trimită fotografia acelor, nu împoartă în ce poziție, și în 14 zile primește un portret, de care de sigur va fi surprins și răpit.

Cuția la portret se va socoti în prețul cumpărării.  
Comandele la care se se adauge fotografia, ce se va retrimite neatinsă dimpreună cu portretul, se primesc numai până la revocare pe lângă prețul de mai sus trimis înainte ori cu ramburs, la

„Kosmos”,

institut artistic de portrete, Viena, Mariahilferstrasse 116.

Pentru executarea cea mai excelentă, conștientioasă și pentru asemeneaa cea mai fidelă a portretului cu originalul se dă garanției.

Mulțime de scrisori de recunoștință și mulțumită stau deschise spre privire ori-cui.

Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

## Prețuri reduse

pentru

## Sesonul de teatru și bal.

Essence Vera-Violetta de Roget-Gallet 1 fl. 90 cr.  
„ Violette ambree de „ „ 2 „ 70 „  
Extract de ghiocel de Gustav Lohse 1 „ — „  
„ Violettes d'Abbazia de H. Kiehlkauser 1 „ 05 „  
Poudra-Lechner, mare 60, mic 40 cr.  
„ Velontine de Ch. Fay . . . 1 „ 50 „

și tot felul de săpun de toaletă, pomăzi de buze, periute de dinți etc., în calitate recunoscută bună pe prețuri uimitoare de ieftine. [329] 5—6

Wiener Rasir-, Frisir- und Parfumerie-Salon  
Franz M. Nikesch,  
Hermannstadt (Bretterpromenade).

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

## „Istoria Transilvaniei”

de  
George Barițiu.

Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă”, se poate procura de acum  
cu preț redus!

## Volumul I.

broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30.

## Volumul II.

broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

## Volumul III.

broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

## Opul întreg:

broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 = șase  
florini și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

Aceasta carte n'ar fi iertat să lipsească din  
casa nici unui bun Român.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Au eșit de sub tipar și se află de vânzare:

## Chestiunea

## Română

## în Roma.

## Conferența

domnului

Roberto Fava.

Prețul numai 20 cr.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

## Însoțirile de credit

împreunate cu

Însoțiri de consum, de vânzare, de vilei, de lăp-  
tării etc. și instrucțiuni trebuincioase.

## Îndreptare practică

pentru

înființarea și conducerea de astfel de însoțiri

de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania”

## EDITURA

„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibului”.  
(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr.  
recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia”,

soc. pe acțiuni în Sibiu.

„Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu.

## Portretul

lui

## Dr. Gregoriu Silași,

lăcrat după o fotografie, tipărit pe carton fin,  
în mărime de 24×32 cm. se trimite francat  
pentru 25 cr.

Librăria „Tipografie”, soc. pe acțiuni.

## Vestite

## Sămânțuri de flori și legumi

ale lui

## Mauthner

in

pachete închise, legal garantate  
cu marca de apărare improtocolată

„Ursul”

se pot căpăta în toate

## băcăniile și ferăriile

mai mari. [377] 5—17

NB. Numai pentru pachetele în-  
chise, provăzute cu figura ursului și  
signate cu numele Mauthner, cum  
arată figura alăturată, ia firma Edmund  
Mauthner în Budapesta, strada  
Andrássy 23, garanție deplină pentru  
sămânțuri proaspete și veritabile.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare

## Călindarul „Lumea ilustrată”

pe anul 1898

cu un bogat cuprins, cu prețul de 70 cr., (cu porto postal 75 cr).

## „TIMIȘIANA”,

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN TIMIȘOARA.

## Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Timișiana”, societate  
pe acții în Timișoara, sunt invitați a lua parte la a

## XIII-a adunare generală ordinară,

care prin aceasta se convoacă și se va ține în ziua de 22 Februarie st. n. a. c.,  
în localul institutului, ședința începându-se la ora 10 înainte de amiază.

## OBIECTELE:

1. Citirea raportului direcțiunii despre gestiunea anului 1897 și al comi-  
tetului de supraveghere.
2. Concluz asupra bilanțului anual și asupra absolutului cerut de direcțiune.
3. Hotărâre asupra întrebunțării profitului curat al institutului.
4. Se vor alege:  
a) 4 (patru) membri în direcțiune, la două posturi vacante și la două  
cari expiră;  
b) 4 (patru) membri în comitetul de supraveghere, a căror mandate expiră.
5. Debatere și hotărâre asupra eventualelor propuneri făcându-se în modul și  
timpul stabilit în punctul h) din §-ul 22 al statutelor.

Timișoara, 3 Februarie 1898.

[468] 1—1

## Direcțiunea.

## Încheierea socoților

institutului de credit și economii »Timișiana», societate pe acții în Timișoara,  
pe anul 1897.

| Active.                          | Contul bilanțului. |    | Pasive.                                  |        |
|----------------------------------|--------------------|----|------------------------------------------|--------|
| Cassa în numerar                 | 9975               | 13 | Capital de acții                         | 280000 |
| Cambii de bancă                  | 478828             | 65 | Fond de rezervă general fl. 39710.—      |        |
| Cambii hipotecate                | 174573             | 60 | Fond de rezervă pentru ac-               |        |
| Împrumuturi hipotecare.          | 284384             | 60 | perirea pretens. dubioase „ 2224.46      |        |
| Mobiliar                         | fl. 483.22         |    | Fond de rezervă pentru dife-             |        |
| după amortisare de 10% „ 48.82   | 434                | 90 | rințe de curs „ 1400.—                   | 43384  |
| Împrumuturi pe efecte (Lombard)  | 2959               | 50 | Fond de pensune                          | 8100   |
| Efecte proprii                   | 4090               | 80 | Depuneri spre fructificare               | 509445 |
| Realități                        | 17504              | 17 | Cambii reescomptate                      | 94841  |
| Giro și Cheque-Conto             | 391                | 23 | Interese transitoare                     | 13080  |
| Cont-current                     | 122                | 44 | Dividendă neridicată                     | 96     |
| Interese de reescompt anticipate | 386                | 86 | Interese după capitalul de acții em. II. | 61     |
| Interese restante                | 3976               | 24 | Diverse conturi creditoare               | 2090   |
| Diverse conturi debitoare        | 2927               | —  | Profit curat fl. 32652.05                |        |
|                                  |                    |    | Profit transpus din a. 1896 „ 1853.78    | 34505  |
|                                  | 980505             | 12 |                                          | 980505 |

Sarcini. Contul venitelor și al sarcinilor. Venite.

|                                                                            |              |                                                |          |
|----------------------------------------------------------------------------|--------------|------------------------------------------------|----------|
| Interese ridicate și capitalizate . . . . .                                | 28891 71     | Profit transpus din anul 1896 . . . . .        | 1853 73  |
| Salare . . . . .                                                           | 8946 50      | Interese după cambii de bancă . . . . .        | 40852 61 |
| Contribuție erarială și comunală . . . . .                                 | 4709 08      | Interese după cambii hipotecate . . . . .      | 10087 53 |
| Contribuție 10% după interese la de-<br>puneri spre fructificare . . . . . | 2389 18      | Interese după împrumuturi hipotecare . . . . . | 24495 54 |
| Interese de reescompt . . . . .                                            | 3897 28      | Interese după împrumuturi pe efecte . . . . .  | 254 84   |
| Chirie și spese de cancelarie . . . . .                                    | 1125 55      | Venitul efectelor proprii . . . . .            | 132 70   |
| Tipărituri și post-porto . . . . .                                         | 669 55       | Venitul realităților . . . . .                 | 1377 08  |
| 10% amortisare din mobilier . . . . .                                      | 48 32        | Provisiune . . . . .                           | 1068 85  |
| Profit curat . . . . .                                                     | fl. 32652.05 |                                                |          |
| Profit transpus din anul 1896 „ 1853.78                                    | 34505 78     |                                                |          |
|                                                                            | 80182 88     |                                                | 80182 88 |

Timișoara, 31 Decembrie 1897.

Rotariu m. p.,  
director provisor.Miculescu m. p.,  
comptabil.

## Direcțiunea:

Istin m. p. Al. Creciunescu m. p. Dr. Futieli m. p. Maniu m. p. Țegle m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent al bilanțului, precum și cel  
al venitelor și sarcinilor, și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare pur-  
tate în bună regulă, le-am găsit cu acelea în consonanță și exacte.

## Comitetul de supraveghere:

Ioan Theodoroviciu m. p. Dr. Lazar Simon m. p. Aureliu Drăgan m. p. Aureliu Popoviciu m. p.

Pentru tipar responsabil: Iosif Mareșchall,